

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ

ETAPA LOCALĂ, 02.02.2020

CLASA a IX-a

SOLUȚII ȘI BAREME ORIENTATIVE

Notă: Fiecare subiect se punctează de la 0 la 7 puncte. Se acordă numai punctaje întregi. Orice altă rezolvare se asimilează conform baremului.

Enunț subiect 1, autor *Valentin Nicula*

Determinați numerele naturale n pentru care numărul $\sqrt{4n+1} + \sqrt{9n+13}$ este număr rațional.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Fie $m, n \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $\sqrt{m} + \sqrt{n} = r$, cu $r \in \mathbb{Q}^*$. Rezultă că $\sqrt{m} = r - \sqrt{n}$. Avem $m = r^2 - 2r\sqrt{n} + n$ și implicit $\sqrt{n} = \frac{r^2+n-m}{2r}$, de unde $\sqrt{n} \in \mathbb{Q}^*$.	2p
Fie $p, q \in \mathbb{N}^*$, cu $(p, q) = 1$ astfel încât $\sqrt{n} = \frac{p}{q}$. Avem $nq^2 = p^2$, de unde $n = kp^2$, cu $k \in \mathbb{N}^*$ și implicit $kq^2 = 1$, de unde $q^2 = 1$. În concluzie $\sqrt{n} \in \mathbb{N}^*$ și din simetria relației $\sqrt{m} \in \mathbb{N}^*$.	1p
Fie $p, q \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $4n+1 = p^2$ și $9n+13 = q^2$. Rezultă că $4q^2 - 9p^2 = 43$ și implicit $(2q-3p)(2q+3p) = 43$.	2p
Din $2q-3p = 1$ și $2q+3p = 43$ obținem $q = 11$ și $p = 7$, de unde $n = 12$.	2p

Enunț subiect 2, autor *Mircea Țeca*

Fie numerele reale a și b cu proprietatea $\lceil a+b \rceil < 4$. Arătați că $\lceil ab \rceil < 4$.
(Pentru a real se notează $\lceil a \rceil$ partea întregă a lui a și $|a|$ modulul lui a).

Detalii rezolvare	Barem asociat
Din $\lceil a+b \rceil < 4$ rezultă $\lceil a+b \rceil \leq 3$, de unde $ a+b < 4$.	2p
Ridicând la pătrat obținem $a^2 + 2ab + b^2 < 16$ și implicit $(a-b)^2 + 4ab < 16$. Rezultă că $4ab < 16$, de unde $ab < 4$.	4p
Cum $\lceil ab \rceil \leq ab$, obținem în concluzie $\lceil ab \rceil < 4$.	1p

Enunț subiect 3, autor *Costin Negrii - G.M.10/2019*

Să se rezolve în mulțimea $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$ ecuația: $x^2 - y! = 2019$.
(Pentru n natural nenul se notează $n! = 1 \cdot 2 \cdot \dots \cdot n$, iar $0! = 1$).

Detalii rezolvare	Barem asociat
Pentru $y > 5$ numărul $y!$ este multiplu de 9 și cum 2019 este multiplu de 3, dar nu de 9, rezultă că x^2 este multiplu de 3 și nu de 9.	2p
Acest lucru nu este posibil, căci dacă x^2 se divide cu 3, atunci x^2 se divide și cu 9. Contradicția obținută arată că y este cel mult egal cu 5.	2p
Încercând toate valorile $y = 0, 1, 2, 3, 4, 5$ singura care verifică $\sqrt{2019 + y!} \in \mathbb{N}$, este $y=3$ pentru care $x = 45$. În concluzie, avem soluția unică $x=45$ și $y=3$.	3p

Enunț subiect 4, autori *Petre Simion, Cristian Ciobănescu*

În pătratul $ABCD$, fie $M \in AC$. Paralela prin M la AD intersectează BD în N , paralela prin N la DC intersectează AC în P , iar paralela prin P la BC intersectează DB în Q . Punctele O_1, O_2, O_3 și O_4 sunt centrele cercurilor circumscrise triunghiurilor MAB, NAB, PCB și respectiv NBC . Demonstrați că $\overrightarrow{O_1O_2} + \overrightarrow{O_3O_4} = \overrightarrow{QN}$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
N este ortocentrul triunghiului MAB , iar M este ortocentrul triunghiului NAB P este ortocentrul triunghiului NBC , iar N este ortocentrul triunghiului PBC	2p
Aplicăm Teorema lui Sylvester în triunghiurile MAB, NAB, PCB și NBC se obțin următoarele relații: $\overrightarrow{O_1N} = \overrightarrow{O_1A} + \overrightarrow{O_1B} + \overrightarrow{O_1M} \quad (1)$ $\overrightarrow{O_2M} = \overrightarrow{O_2N} + \overrightarrow{O_2A} + \overrightarrow{O_2B} \quad (2)$ $\overrightarrow{O_3N} = \overrightarrow{O_3P} + \overrightarrow{O_3B} + \overrightarrow{O_3C} \quad (3)$ $\overrightarrow{O_4P} = \overrightarrow{O_4N} + \overrightarrow{O_4B} + \overrightarrow{O_4C} \quad (4)$	2p
Prin scăderea relațiilor (1) și (2) obținem: $\overrightarrow{O_1N} - \overrightarrow{O_2M} = \overrightarrow{O_1A} + \overrightarrow{O_1B} + \overrightarrow{O_1M} - \overrightarrow{O_2N} - \overrightarrow{O_2A} - \overrightarrow{O_2B}$ de unde $\overrightarrow{O_1N} - \overrightarrow{O_2M} = (\overrightarrow{O_1A} + \overrightarrow{AO_2}) + (\overrightarrow{O_1B} + \overrightarrow{BO_2}) + \overrightarrow{O_1M} - \overrightarrow{O_2N}$ De aici $2\overrightarrow{MN} = 2\overrightarrow{O_1O_2}$, adică $\overrightarrow{MN} = \overrightarrow{O_1O_2}$. Analog, prin scăderea relațiilor (3) și (4) se obține că $\overrightarrow{PN} = \overrightarrow{O_3O_4}$. De aici $\overrightarrow{O_1O_2} + \overrightarrow{O_3O_4} = \overrightarrow{QN}$, deoarece $MNPQ$ este pătrat.	3p

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ

ETAPA LOCALĂ, 02.02.2020

CLASA a X-a

SOLUȚII ȘI BAREME ORIENTATIVE

Notă: Fiecare subiect se punctează de la 0 la 7 puncte. Se acordă numai punctaje întregi. Orice altă rezolvare se asimilează conform baremului.

Enunț subiect 1, autori *Ana-Maria* și *Daniel Petriceanu*

Determinați toate funcțiile injective $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ care verifică egalitatea
 $2 + f(x + y) = f(f(x) + y), \forall x, y \in \mathbb{R}.$

Detalii rezolvare	Barem asociat
Fie $y \rightarrow x$ și $x \rightarrow y$. Obținem $2 + f(y + x) = f(f(y) + x)$.	2p
Rezultă $f(f(x) + y) = f(f(y) + x)$. Deoarece f este funcție injectivă se obține: $f(x) + y = f(y) + x, \forall x, y \in \mathbb{R}$.	2p
Pentru $y = 0$ și notând $f(0) = k$ rezultă că $f(x) = k + x, \forall x \in \mathbb{R}$.	2p
Obținem $2 + k + x + y = f(x) + y + k \Leftrightarrow f(x) = x + 2, \forall x \in \mathbb{R}$.	1p

Enunț subiect 2, autor *Constantin Nicolau, G.M.4/2019*

Fie $u, v \in \mathbb{C}$, astfel încât $|u| = |v|$ și $2|u + v| \geq |u + 3v|$. Să se arate că $u = v$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Dacă $v = 0$, atunci, evident $u = v = 0$.	1p
Dacă $v \neq 0$, fie Dacă $z = \frac{u}{v}$. Condițiile devin $ z = 1$ și $2 z + 1 \geq z + 3 $	1p
Ridicând inegalitatea la pătrat, vom obține succesiv $4(z + 1)(\bar{z} + 1) \geq (z + 3)(\bar{z} + 3) \Leftrightarrow z + \bar{z} \geq 2$. (1)	3p
Dacă $z = a + bi, a, b \in \mathbb{R}$ atunci (1) $\Leftrightarrow a \geq 1$. Însă $a^2 + b^2 = 1$ (2).	1p
Din (2) obținem $a = 1$ și deci $b = 0$, adică $z = 1$.	1p

Enunț subiect 3, autor *Eugen Radu*

Rezolvați ecuația $5 + \log_{12} \frac{x}{x^3+16} = x + \frac{2}{\sqrt{x-1}}$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Condiția de existență $x > 1$.	1p
Din inegalitatea mediilor avem $x + \frac{2}{\sqrt{x-1}} = 1 + (x-1) + \frac{1}{\sqrt{x-1}} + \frac{1}{\sqrt{x-1}} \geq 1 + 3\sqrt{(x-1) \cdot \frac{1}{\sqrt{x-1}} \cdot \frac{1}{\sqrt{x-1}}} = 4$ (1)	2p
Egalitate pentru $x-1 = \frac{1}{\sqrt{x-1}} \Leftrightarrow x = 2$	1p
Dar $x^3 + 16 = x^3 + 8 + 8 \geq 3\sqrt{x^3 \cdot 8 \cdot 8} = 12x$, deci $\frac{x}{x^3+16} \leq \frac{1}{12}$, de unde rezultă că $5 + \log_{12} \frac{x}{x^3+16} \leq 4$. (2)	2p
Din (1) și (2) rezultă $x = 2$, care verifică ecuația dată.	1p

Enunț subiect 4, autor *Mihail Bălună*

Rezolvați ecuația $\cos^5 x \cos 5x - \sin^5 x \sin 5x = 1$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Ecuția se poate scrie echivalent $\cos^2 x (1 - \cos^3 x \cos 5x) + \sin^2 x (1 + \sin^3 x \sin 5x) = 0$ Deoarece $\cos^2 x (1 - \cos^3 x \cos 5x) \geq 0$ și $\sin^2 x (1 + \sin^3 x \sin 5x) \geq 0$ iar $\sin^2 x$ și $\cos^2 x$ nu pot fi simultan 0, egalitatea precedentă se realizează doar în cazurile:	2p
I) $\cos x = 0$ și $\sin^3 x \sin 5x = -1$, situație în care nu obținem nicio soluție, deoarece soluțiile primei ecuații nu o verifică și pe a doua;	1p
II) $\sin x = 0$ și $\cos^3 x \cos 5x = 1$, situație în care obținem soluțiile $x = n\pi$, $n \in \mathbb{Z}$;	2p
III) $\cos^3 x = \cos 5x = \pm 1$ și $\sin^3 x = -\sin 5x = \pm 1$, situație în care nu obținem nicio soluție, deoarece $\cos x = \pm 1 \Rightarrow \sin x = 0$.	1p
În concluzie, soluțiile ecuației sunt $x = n\pi$, $n \in \mathbb{Z}$.	1p

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ

ETAPA LOCALĂ, 02.02.2020

CLASA a XI-a

SOLUȚII ȘI BAREME ORIENTATIVE

Notă: Fiecare subiect se punctează de la 0 la 7 puncte. Se acordă numai punctaje întregi. Orice altă rezolvare se asimilează conform baremului.

Enunț subiect 1a) , autor ***

Determinați toate matricele $X \in \mathcal{M}_2(\mathbb{R})$ care verifică ecuația $X^3 - 3X^2 + 3X = \begin{pmatrix} 3 & 1 \\ 6 & 4 \end{pmatrix}$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Ecuția devine $(X - I_2)^3 = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 6 & 3 \end{pmatrix}$. Notăm $Y = X - I_2 \Rightarrow Y^3 = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 6 & 3 \end{pmatrix}$	1p
$\det(Y^3) = 0 \Rightarrow \det(Y) = 0$. Din teorema Hamilton-Cayley avem: $Y^2 - tY = O_2$ $\Rightarrow Y^2 = tY \Rightarrow Y^3 = t^2Y$	1p
Așadar $t^2Y = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 6 & 3 \end{pmatrix} \Rightarrow \text{Tr}(t^2Y) = 5 \Rightarrow t^3 = 5 \Rightarrow t = \sqrt[3]{5} \quad (t \in \mathbb{R})$ $\Rightarrow Y = \frac{1}{\sqrt[3]{25}} \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 6 & 3 \end{pmatrix}$	1p
Obținem $X = I_2 + Y = I_2 + \frac{1}{\sqrt[3]{25}} \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 6 & 3 \end{pmatrix}$.	1p

Enunț subiect 1b), autor *S. Moldoveanu*

În mulțimea $\mathcal{M}_n(\{0, 1\})$, $n \in \mathbb{N}^*$, $n \geq 2$, vom spune că o matrice este simplă dacă pe fiecare linie a sa, între orice două elemente egale cu 1 nu avem niciun element egal cu 0. Demonstrați că orice matrice simplă are determinantul -1, 0 sau 1.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Vom demonstra afirmația prin inducție matematică. Verificarea cazului $n=2$	1p
Presupunem că orice matrice simplă cu j linii și j coloane are determinantul 0, 1 sau -1 și demonstrăm că orice matrice simplă cu $j+1$ linii și $j+1$ coloane are determinantul din aceeași mulțime. Dacă în matricea cu $j+1$ linii în prima coloană avem numai 0, atunci determinantul său este 0.	2p

<p>Dacă avem cel puțin un element egal cu 1 în prima coloană, vom considera numai liniile care încep cu 1. Dintre acestea vom alege linia care are cele mai puține elemente egale cu 1 și o vom scădea din celelalte linii care încep cu 1 (dacă avem două linii care au același număr minim de valori 1, determinantul este 0).</p> <p>Rezultă că determinantul matricei inițiale este ± 1 înmulțit cu determinatul unei matrice simple cu j linii și j coloane.</p> <p>De aici rezultă concluzia.</p>	
--	--

Enunț subiect 2, autori *Gheorghe Alexe, George-Florin Șerban*, GM 5/2019

Matricele $A, B \in \mathcal{M}_n(\mathbb{C})$ verifică $AB = 2A + 3B$. Să se arate că $\text{rang}(A) = \text{rang}(B)$ și că matricele $A - 3I_n$ și $B - 2I_n$ sunt inversabile.

Detalii rezolvare	Barem asociat
$AB = 2A + 3B \Leftrightarrow AB - 2A - 3B + 6I_n = 6I_n \Leftrightarrow (A - 3I_n)(B - 2I_n) = 6I_n$, de unde aflăm că matricele $A - 3I_n$ și $B - 2I_n$ sunt inversabile.	3p
$AB = 2A + 3B \Leftrightarrow AB - 2A = 3B \Leftrightarrow A(B - 2I_n) = 3B \Leftrightarrow A \left(\frac{1}{3}(B - 2I_n) \right) = B$	2p
Cum matricea $\frac{1}{3}(B - 2I_n)$ este inversabilă, deducem $\text{rang}(A) = \text{rang}(B)$.	2p

Enunț subiect 3, autor *George-Daniel Zidu*

Considerăm șirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ astfel încât $x_1 \in [-2; 2]$ și $x_{n+1} = \frac{3x_n+7}{x_n+3}$, $n \in \mathbb{N}^*$. Să se stabilească dacă există $p \in \mathbb{R}$, pentru care șirul $(y_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ definit prin $y_n = n^p(\sqrt{7} - x_n)$, $n \in \mathbb{N}^*$ să fie convergent către un număr real nenul.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Se arată prin inducție: $x_n \in [1; \sqrt{7})$, $\forall n \geq 2$. $x_1 \in [-2; 2] \Leftrightarrow \frac{2}{x_1+3} \in \left[\frac{2}{5}; 2\right] \Leftrightarrow 3 - \frac{2}{x_1+3} \in \left[1; \frac{13}{5}\right] \Leftrightarrow x_2 \in \left[1; \frac{13}{5}\right] \subset [1; \sqrt{7})$. Pentru $x_n \in [1; \sqrt{7})$ avem $\frac{2}{x_n+3} \in \left(3 - \sqrt{7}; \frac{1}{2}\right] \Leftrightarrow 3 - \frac{2}{x_n+3} \in \left[\frac{5}{2}; \sqrt{7}\right)$, de unde $x_{n+1} \in [1; \sqrt{7})$. De aici deducem că șirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ este mărginit.	2p
Pentru monotonie: $x_{n+1} - x_n = \frac{3x_n+7}{x_n+3} - x_n = \frac{3x_n+7-x_n^2-3x_n}{x_n+3} = \frac{7-x_n^2}{x_n+3} > 0$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$, adică șirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ este monoton strict crescător. Din Weierstrass, $(x_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ este convergent și are limita $\sqrt{7}$.	2p

<p>Avem $y_n = n^p(\sqrt{7} - x_n) = \frac{n^p}{\frac{1}{\sqrt{7}-x_n}}$. Admitem că $(y_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ este convergent și notăm $\lim_{n \rightarrow \infty} y_n = l \in \mathbb{R}^*$. Șirul $z_n = \frac{1}{\sqrt{7}-x_n}$ este strict crescător și nemărginit.</p>	1p
<p>Fie $L = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1)^p - n^p}{\frac{1}{\sqrt{7}-x_{n+1}} - \frac{1}{\sqrt{7}-x_n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^p \left(\left(1 + \frac{1}{n}\right)^p - 1 \right)}{\frac{1}{\sqrt{7} - \frac{3x_n+7}{x_n+3}} - \frac{1}{\sqrt{7}-x_n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^p \left(\frac{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^p - 1}{\frac{1}{n}} \right) \cdot \frac{1}{n}}{\frac{x_n+3}{x_n\sqrt{7}+3\sqrt{7}-3x_n-7} - \frac{1}{\sqrt{7}-x_n}} =$ $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{pn^{p-1}}{\frac{x_n+3}{(\sqrt{7}-x_n)(3-\sqrt{7})} - \frac{1}{\sqrt{7}-x_n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{pn^{p-1}(\sqrt{7}-x_n)(3-\sqrt{7})}{\sqrt{7}+x_n} = \frac{pl(3-\sqrt{7})}{2\sqrt{7}} \cdot \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} = 0$. Din Stolz-Cesaro va trebui ca $\lim_{n \rightarrow \infty} y_n = 0$, adică $l = 0$, de unde aflăm că nu există p cu proprietatea cerută. Obs. În rezolvarea cerinței se poate utiliza criteriul cleștelui.</p>	2p

Enunț subiect 4, autori *Ana-Maria* și *Daniel Petriceanu*

Fie $x_n = \{\sqrt{n-1}\} + \{\sqrt{n}\} + \{\sqrt{n+1}\}$, $n \in \mathbb{N}^*$.

a) Demonstrați că șirul $(x_n)_{n \geq 1}$ are un subșir cu limita 1.

b) Demonstrați că $\forall L \in [0, 3]$, există un subșir al șirului $(x_n)_{n \geq 1}$ care are limita L .

Detalii rezolvare	Barem asociat
<p>a) $x_{4n^2} = \{\sqrt{4n^2-1}\} + \{\sqrt{4n^2}\} + \{\sqrt{4n^2+1}\} = \sqrt{4n^2-1} - (2n-1) + \sqrt{4n^2+1} - 2n =$</p>	1p
<p>$= \frac{4n^2-1-4n^2}{\sqrt{4n^2-1}+2n} + 1 + \frac{1}{\sqrt{4n^2+1}+2n} \rightarrow 1$</p>	1p
<p>b) Fie $a, b \in [0; 3]$, $a < b$ și $k > \max\left\{\frac{3}{b-a}; \frac{b^2}{6(3-b)}\right\}$. Alegem $n \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $[\sqrt{n-1}] = [\sqrt{n}] = [\sqrt{n+1}] = k \Leftrightarrow k^2 + 1 \leq n < (k+1)^2 - 1$.</p>	1p
<p>Demonstrăm că $\exists n \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $a < x_n < b$. $a < \{\sqrt{n-1}\} + \{\sqrt{n}\} + \{\sqrt{n+1}\} < b \Leftrightarrow a < \sqrt{n-1} + \sqrt{n} + \sqrt{n+1} - 3k < b$ $\Leftrightarrow a + 3k < \sqrt{n-1} + \sqrt{n} + \sqrt{n+1} < b + 3k$. Avem $\sqrt{n-1} + \sqrt{n} + \sqrt{n+1} < 3\sqrt{n}$. Punem condiția $3\sqrt{n} < b + 3k \Leftrightarrow n < \left(\frac{b+3k}{3}\right)^2$ Avem $\sqrt{n-1} + \sqrt{n} + \sqrt{n+1} > 3\sqrt{n-1}$. Punem condiția $3\sqrt{n-1} > a + 3k \Leftrightarrow n > 1 + \left(\frac{a+3k}{3}\right)^2$. Deoarece $\left(\frac{b+3k}{3}\right)^2 - \left(\frac{a+3k}{3}\right)^2 - 1 > 1 \Leftrightarrow$ $b^2 - a^2 + 6k(b-a) > 18$, este adevărată pentru că știm $k > \frac{3}{b-a}$. Deci $\exists n \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $1 + \left(\frac{a+3k}{3}\right)^2 < n < \left(\frac{b+3k}{3}\right)^2$. (1)</p>	2p
<p>Deoarece $k^2 + 1 \leq n < (k+1)^2 - 1$, demonstrăm că valorile lui n, determinate în relația (1), verifică aceste inegalități: $k^2 + 1 \leq \left(\frac{a+3k}{3}\right)^2 + 1 \Leftrightarrow a \geq 0$ adevărată.</p>	2p

$$\left(\frac{b+3k}{3}\right)^2 < (k+1)^2 - 1 \Leftrightarrow k > \frac{b^2}{6(3-b)} \text{ adevărată.}$$

Așadar, $\exists n \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $a < x_n < b$. Am demonstrat că $\{x_n | n \in \mathbb{N}^*\}$ este densă în $[0,3]$, deci $\forall L \in [0,3], \exists (x_{k_n})_n \subset (x_n)_n$ astfel încât $\lim_{n \rightarrow \infty} x_{k_n} = L$.

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ

ETAPA LOCALĂ, 02.02.2020

CLASA a XII-a

SOLUȚII ȘI BAREME ORIENTATIVE

Notă: Fiecare subiect se punctează de la 0 la 7 puncte. Se acordă numai punctaje întregi. Orice altă rezolvare se asimilează conform baremului.

Enunț subiect 1, autor *Constantin Nicolau* GM 6-7-8/2019

Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^2 x^4 \cos \frac{x}{n} dx$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
$\int_0^2 x^4 \cos \frac{x}{n} dx = \frac{32}{5} - 2 \int_0^2 x^4 \sin^2 \frac{x}{2n} dx$	2p
Avem $0 \leq x^4 \sin^2 \frac{x}{2n} \leq \frac{x^6}{4n^2}, \forall x \in [0; 2] \Rightarrow 0 \leq \int_0^2 x^4 \sin^2 \frac{x}{2n} dx \leq \frac{2^7}{28n^4}$	3p
$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^2 x^4 \sin^2 \frac{x}{2n} dx = 0$	1p
Obținem că există $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^2 x^4 \cos \frac{x}{n} dx = \frac{32}{5}$	1p

Enunț subiect 2, autori *Ana-Maria și Daniel Petriceanu*

Determinați toate funcțiile derivabile $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ care verifică condițiile $f \in \int g(x) dx$ și $g \in \int f(x) dx$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
Avem $f'(x) = g(x)$ și $g'(x) = f(x), \forall x \in \mathbb{R}$	2p
Obținem $f'(x) + g'(x) = f(x) + g(x) \Leftrightarrow (f'(x) + g'(x))e^{-x} - (f(x) + g(x))e^{-x} = 0 \Leftrightarrow \exists c_1 \in \mathbb{R}$ astfel încât $(f(x) + g(x))e^{-x} = c_1 \Leftrightarrow f(x) + g(x) = c_1 e^x$	2p
Pe de altă parte avem: $f'(x) - g'(x) = g(x) - f(x) \Leftrightarrow (f'(x) - g'(x))e^x + (f(x) - g(x))e^x = 0 \Leftrightarrow \exists c_2 \in \mathbb{R}$ astfel încât $(f(x) - g(x))e^x = c_2 \Leftrightarrow f(x) - g(x) = c_2 e^{-x}$	2p
Soluția căutată este $f(x) = \frac{c_1 e^x + c_2 e^{-x}}{2}, g(x) = \frac{c_1 e^x - c_2 e^{-x}}{2}$.	1p

Enunț subiect 3

a) autori *Costel Chiteș si Stelian Fedorca*

În inelul matricelor $(M_4(\mathbb{Z}), +, \cdot)$ considerăm matricea

$$A = \begin{pmatrix} 2020 & 582 & 860 & 870 \\ 1962 & 603 & 342 & 1011 \\ 3444 & 102 & 502 & 48 \\ 228 & 972 & 708 & 51 \end{pmatrix} = (a_{ij})_{i,j \in \overline{1,5}}$$

Fie $\hat{A} = (\hat{a}_{ij})_{i,j \in \overline{1,5}}$ matricea A redusă modulo 5. Demonstrați că $\hat{A}$ este inversabilă și calculați inversa sa.

b) autori *Ana-Maria si Daniel Petriceanu*

Fie $A = \{x^2 - xy + 4y^2 | x, y \in \mathbb{Q}, x^2 + y^2 \neq 0\}$. Demonstrați că A este grup abelian în raport cu înmulțirea numerelor.

Detalii rezolvare	Barem asociat
a) $\det \hat{A} = \hat{1} \neq \hat{0}$, deducem că matricea $\hat{A}$ este inversabilă.	1p
Obținem $\hat{A}^{-1} = \begin{pmatrix} \hat{4} & \hat{4} & \hat{3} & \hat{2} \\ \hat{3} & \hat{0} & \hat{0} & \hat{0} \\ \hat{4} & \hat{0} & \hat{2} & \hat{4} \\ \hat{0} & \hat{3} & \hat{0} & \hat{3} \end{pmatrix}$	2p
b) Fie $u, v \in A$, atunci $u = x^2 - xy + 2y^2$ și $v = a^2 - ab + 2b^2$, $(a; b) \neq (0; 0)$ și $(x; y) \neq (0; 0)$, $x, y, a, b \in \mathbb{Q}$ Definim matricele $X = \begin{pmatrix} x & y \\ -2y & x - y \end{pmatrix}$ și $Y = \begin{pmatrix} a & b \\ -2b & a - b \end{pmatrix}$. Avem $uv = (\det X)(\det Y) = \det(XY) = (ax - 2by)^2 - (ax - 2by)(ay + bx - by) + 2(ay + bx - by)^2$ $(ax - by, ay + bx - by) \neq (0; 0)$ Deducem că $uv \in A$.	2p
Avem $\frac{1}{u} = \frac{1}{\det X} = \det X^{-1}$. Deoarece $X^{-1} = \frac{1}{\det X} \begin{pmatrix} x - y & -y \\ 2y & x \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} m - n & -n \\ 2n & m \end{pmatrix}$, atunci $\frac{1}{u} = m^2 - mn + 2n^2$, $(m, n) \neq (0; 0)$. Deducem că $\frac{1}{u} \in A$. Am obținut că A este subgrup al grupului $(\mathbb{Q}^*, \cdot)$, deci $(A; \cdot)$ este grup abelian.	2p

Enunț subiect 4, *Costel Chiteș*

Fie $A = \{f | f: [0; 1] \rightarrow \mathbb{R}, f \text{ continuă}\}$. Vom considera că $(A, +, \cdot)$ este inel comutativ.

- a) (3p) Demonstrați echivalența „ $f \in A$ este divizor al lui zero dacă și numai dacă există un interval nevid și deschis $I \subset [0; 1]$ pentru care $f(x) = 0, \forall x \in I$ ”
- b) (4p) În subinelul $B = \{f | f: [0; 1] \rightarrow \mathbb{R}, f \text{ derivabilă}\}$ determinați o pereche de funcții $g, h \in B$, g, h neidentice astfel încât $g \cdot h = 0$.

Detalii rezolvare	Barem asociat
a) f este divizor al lui $0 \Leftrightarrow \exists g \in A$ astfel încât $g \neq 0$ și $fg = 0$. Deoarece $g \neq 0$, atunci $\exists a \in [0; 1]$ astfel încât $g(a) \neq 0$	1p
Din continuitatea lui g rezultă că $\exists U \in V(a)$ pentru care $g(x) \neq 0 \forall x \in U \cap [0; 1]$. Am obținut că $\exists I \subset [0,1]$, I interval deschis astfel încât $g(x) \neq 0 \forall x \in I$. Din condiția inițială rezultă $f(x) = 0, \forall x \in I$. Se construiește g pentru implicația reciprocă.	1p 1p
b) Considerăm $0 < a < b < c < d < 1$ și $g(x) = \begin{cases} e^{\frac{1}{(x-a)(x-b)}}, & x \in (a; b) \\ 0, & x \in [0; a] \cup [b; 1] \end{cases}$ și $h(x) = \begin{cases} e^{\frac{1}{(x-c)(x-d)}}, & x \in (c; d) \\ 0, & x \in [0; c] \cup [d; 1] \end{cases}$	2p
Verificăm derivabilitatea funcțiilor g, h . g este derivabilă pe $[0; 1] \setminus \{a; b\}$ și h este derivabilă pe $[0; 1] \setminus \{c; d\}$. $g'_s(a) = 0$ și $g'_d(a) = \lim_{x \searrow a} \frac{g(x) - g(a)}{x - a} = \lim_{x \searrow a} \frac{e^{\frac{1}{(x-a)(x-b)}}}{x - a} = 0$. Așadar g este derivabilă în $x = a$. Analog g este derivabilă în b și h în c și d , iar funcțiile g, h verifică condițiile cerute.	2p